

ข้อมูลพื้นฐานโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงผาผึ้ง-ศรีคีรีรักษ์ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก

ความเป็นมาของโครงการ

นายผ้า แช่ว่าง ราษฎรบ้านศรีคีรีรักษ์ หมู่ ๑๑ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก มีหนังสือกราบบังคมทูลขอพระราชทานความช่วยเหลือเรื่องอาชีพของราษฎรชาวไทยภูเขาที่บ้านศรีคีรีรักษ์ โดยมีความประสงค์ให้พื้นที่ดังกล่าวเข้าร่วมโครงการในพระราชดำริ ซึ่งต่อมาผู้ว่าราชการจังหวัดตาก ได้ทำหนังสือเลขที่ ตก ๐๐๑๗.๒/๔๓๓๖ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘ ถึงประธานมูลนิธิ

โครงการหลวงขอความอนุเคราะห์พิจารณาพื้นที่เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาในพื้นที่บ้านผาผึ้ง หมู่ที่ ๖ และบ้านศรีคีรีรักษ์ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก ซึ่งชุมชนตั้งอยู่บนพื้นที่สูง ราษฎรในพื้นที่เป็นชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก โดยส่วนใหญ่ปลูกข้าวโพดซึ่งใช้พื้นที่มาก ซึ่งในปัจจุบันมีอัตราการเพิ่มประชากรสูงขึ้นทำให้เกิดปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าต้นน้ำเพื่อขยายพื้นที่ทำกินให้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และมีปัญหาการแพร่ระบาดของ

ของยาเสพติด ปัญหาแรงงานต่างด้าว และปัญหาอาชญากรรม หน่วยงานของรัฐเข้าไปให้บริการได้ไม่ทั่วถึง การรับรู้ข่าวสารของราษฎรเป็นไปได้อย่าง

ต่อมาเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๘ คุณหญิงอารยา พิบูลนครินทร์ ราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทำหนังสือเลขที่ รล ๐๐๑๐/๗๙๑๐ ถึงประธานมูลนิธิโครงการหลวง เรื่อง นายผ้า แช่ว่าง ซึ่งมีหนังสือกราบบังคมทูลขอพระราชทานความช่วยเหลือเรื่องอาชีพแก่ชาวไทยภูเขาในพื้นที่บ้านศรีคีรีรักษ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารีจึงมีพระราชประสงค์ที่จะให้พื้นที่บริเวณดังกล่าวได้เข้าร่วมโครงการในพระราชดำริเพื่อให้ราษฎรมีอาชีพและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ประธานมูลนิธิโครงการหลวงจึงได้มอบให้สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมต่อสภาพพื้นที่เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรให้ดีขึ้นมีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีพ และมีความมั่นคงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และอาศัยร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงจึงได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลรายครัวเรือน และจัดประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับราษฎรบ้านผาผึ้งและบ้านศรีคีรีรักษ์เพื่อสำรวจข้อมูลและวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่และหาแนวทางการดำเนินงาน ภายใต้โครงการสำรวจและจัดทำระบบฐานข้อมูลชุมชนในการสนับสนุนการวางแผนพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ปี พ.ศ.๒๕๕๘ จากนั้นสถาบันจึงได้เสนอข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาพื้นที่บ้านผาผึ้ง หมู่ที่ ๖ และบ้านศรีคีรีรักษ์ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก เพื่อให้คณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) และคณะกรรมการอนุวิจัยและพัฒนา พิจารณาจัดตั้งโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงผาผึ้ง - ศรีคีรีรักษ์ ซึ่งคณะกรรมการสถาบันได้มีมติเห็นชอบรับพื้นที่ใหม่เพื่อจัดตั้งเป็นโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ใน

ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙ สถาบันจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงผาผึ้ง – ศรีคีรีรักษ์ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐

พื้นที่ดำเนินงาน สถานที่ตั้งสภาพพื้นที่

ขนาดและที่ตั้ง ขอบเขตของโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงผาผึ้ง – ศรีคีรีรักษ์ พิจารณาโดยใช้ขอบเขตหมู่บ้านเป็นเกณฑ์ครอบคลุมพื้นที่ ๒ หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านผาผึ้ง หมู่ที่ ๖ และบ้านศรีคีรีรักษ์ หมู่ ๑๑ ตำบลเชียงทอง

อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก มีพื้นที่ ๑๙๗.๒๒ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๒๓,๒๖๓.๕๓ ไร่ ระดับความสูง ๑๐๓๔ จากระดับน้ำทะเลปานกลาง พิกัดที่ X๕ ๑ ๒ ๘ ๗ ๔ .๓๐ Y ๑๘๒๘๓๕๕.๗๑ โดยมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ

ติดต่อกับ บ้านวังเย็น หมู่ที่ ๘ และบ้านวังทอง หมู่ที่ ๔ ต.นาโบสถ์ อ.วังเจ้า จ.ตาก

ทิศใต้

ติดต่อกับ เขาวังเจ้า บ้านโละโค๊ะ ต.โกสัมพี อ.โกสัมพีนคร จ.กำแพงเพชร

ทิศตะวันออก

ติดต่อกับ บ้านตะเคียนงาม ต.เชียงทอง อ.วังเจ้า จ.ตาก

ทิศตะวันตก

ติดต่อกับ ต.แม่ท้อ อ.เมืองตาก และต.คีรีราชร์ อ.พบพระ

ลักษณะภูมิประเทศ

บ้านผาผึ้งตั้งอยู่ในพื้นที่เชิงเขามีภูเขาล้อมรอบ อยู่ห่างจากอำเภอวังเจ้าประมาณ ๓๘ กิโลเมตร ก่อนจะมาตั้งถิ่นฐาน ณ หมู่บ้านปัจจุบัน ชาวบ้านผาผึ้งได้อพยพมาจากหมู่บ้านผาผึ้งเก่า ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวคือบริเวณหลังหน้าผา ปัจจุบันกลายเป็นที่รกร้างว่างเปล่า ผู้ใหญ่บ้านคนแรก คือนายปาง (ไม่ทราบนามสกุล) ก่อตั้งมาแล้วประมาณ ๖๐ ปี ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ ๙๕ เป็นชาวเขาเผ่าม้ง และใช้ภาษาม้งเป็นภาษาหลักในการติดต่อสื่อสารระหว่างหมู่บ้านทำให้เป็นอุปสรรคในการติดต่อกับบุคคลภายนอก ชาวบ้านผาผึ้งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำไร่ เช่น ข้าวโพด ฝรั่ง กล้วยดำ และผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบัน คือ นายเด่นชัย ทิศกุลสว่าง

บ้านศรีคีรีรักษ์ เดิมชื่อบ้านปางสังกะสี เนื่องจากเดิมพื้นที่หมู่บ้านเดิมตั้งอยู่จำนวน ๔ - ๕ หลังเพื่อทำไร่ ต่อมาจำนวนเพิ่มขึ้นและมีการพัฒนา

นำสังกะสีมุงหลังคาเพื่อความทนทานจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่าบ้านปางสังกะสี ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๑ นายหวังเล่ง แสงสว่าง เป็นผู้นำหมู่บ้านอยู่ในความดูแลของ หมู่ที่ ๗ ตำบลนาโบสถ์ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ นายหย่า แสงสว่าง ซึ่งเป็นน้องชาย

ของนายหวังเล่ง แสงว่าง ได้ขึ้นเป็นผู้นำแทน แต่อยู่ในความดูแลของหมู่ที่ ๘ บ้านหนองปลาไหล ตำบลเชียงทอง จนกระทั่งวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ทางราชการจึงได้แยกหมู่บ้านให้เป็นหมู่ที่ ๑๑ ของตำบลเชียงทอง และแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้าน คือนายรุ่งโรจน์ แสงว่าง และในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๕ ได้เปลี่ยนผู้ใหญ่บ้านคนใหม่คือนายผ้า แซ่ว่าง จนถึงปัจจุบัน

กลุ่มบ้านเป้าหมายในการดำเนินงาน ของโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงผาผึ้ง-ศรีคีรีรักษ์

บ้าน	ตำบล	ความสูงของพื้นที่ (เมตร)	บริบทของพื้นที่	ครัวเรือน	ประชากร (คน)	ชนเผ่า
ผาผึ้ง	เชียงทอง	๕๐๐-๑,๒๕๐	ข้าวโพด	๔๘๑	๒,๖๐๙	ม้ง
ศรีคีรีรักษ์	เชียงทอง	๔๐๐-๗๐๐	ข้าวโพด	๑๘๙	๙๙๘	ม้ง
รวม	๑ ตำบล	๔๐๐-๑,๒๕๐	ข้าวโพด	๖๗๐	๓,๖๐๗	ม้ง

ข้อมูลระดับการพัฒนา ABCD ของหมู่บ้าน กลุ่มบ้าน ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงผาผึ้ง-ศรีคีรีรักษ์

พื้นที่โครงการฯ	พื้นที่รับผิดชอบกลุ่มบ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ระดับพัฒนา
ผาผึ้ง-ศรีคีรีรักษ์	๑. บ้านศรีคีรีรักษ์	๑๑	เชียงทอง	วังเจ้า	ตาก	C
ผาผึ้ง-ศรีคีรีรักษ์	๒. บ้านผาผึ้ง ๖๒	๖	เชียงทอง	วังเจ้า	ตาก	C
	พื้นที่ t&v					
ผาผึ้ง-ศรีคีรีรักษ์	๑. บ้านวังกะสัง					C

สภาพพื้นที่ ภูมิอากาศ และแหล่งน้ำ

สภาพพื้นที่ พื้นที่บ้านผาผึ้ง และบ้านศรีคีรีรักษ์ อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้า ร้อยละ ๕๐.๔๖ ที่เหลืออยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าประดางและป่าวังเจ้า ร้อยละ ๔๙.๕๔ การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (โซน C) ร้อยละ ๙๑.๒๑ ซึ่งเป็นพื้นที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ที่มีคุณค่าหายาก เพื่อการป้องกันภัยธรรมชาติอันเกิดจากน้ำท่วมและการพังทลายของดิน ตลอดจนเพื่อประโยชน์ในด้านการศึกษา การวิจัย และความมั่นคงของชาติ และเป็นพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ (โซน E) ร้อยละ ๘.๗๙ เพื่อการพัฒนาการทรัพยากรป่าไม้ และพื้นที่ประสานการใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างทรัพยากร ป่าไม้กับทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ เช่น ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรแร่ และทรัพยากรพลังงาน เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ

ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะทางภูมิอากาศเป็นแบบมรสุม มี ๓ ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม ของทุกปี มีอากาศร้อนจัด แห้งแล้ง มีลมแรง และอบอ้าว อุณหภูมิเฉลี่ย ๓๖.๓๐ องศาเซลเซียส ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงตุลาคม ของทุกปี อุณหภูมิเฉลี่ย ๓๓.๘๒ องศาเซลเซียส มีปริมาณน้ำฝนน้อย เพราะแนวเขาถนนธงชัยปิดกั้นมรสุม ซึ่งพัดมาจากมหาสมุทรอินเดีย ส่วนใหญ่ฝนจะตกชุกในตอนปลายฤดูฝน ซึ่งมีมรสุมจากทะเลจีนใต้พัดผ่าน ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงมีนาคม ของทุกปี อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๗.๓๘ องศาเซลเซียส อากาศจะหนาวและแห้งแล้ง ส่วนใหญ่จะหนาวเป็นระยะๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับความกดอากาศที่พัดผ่านจากประเทศจีนอำเภอวังเจ้ามีลมแรงพัดผ่าน

ตลอดเวลา เนื่องมาจากบริเวณที่ตั้งของอำเภอวังเจ้า มีอากาศแล้งจนร้อนจัด ทำให้อากาศเหนือพื้นดินร้อนและลอยตัวสูงขึ้น เกิดช่องว่างของพื้นที่ทางทิศตะวันตกซึ่งมีภูเขาถนนธงชัย ปิดกั้นอยู่ในสภาพป่าค่อนข้างสมบูรณ์ อากาศจึงเย็นกว่า จึงพัดไหลมาแทนที่ อากาศร้อนที่ลอยตัวขึ้นไปอย่างรวดเร็วทำให้เกิดลมแรง

แหล่งน้ำ บ้านผาผึ้ง และบ้านศรีคีรีรักษ์ อยู่ในเขตลุ่มน้ำสาขาคลองวังเจ้า ลุ่มน้ำหลักลุ่มน้ำปิง แหล่งน้ำที่สำคัญคือคลองแม่คะมา พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑A ร้อยละ ๓๘.๗๐ เหมาะสมต่อการเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารที่ยังมีสภาพป่าสมบูรณ์ เนื่องจากว่าอาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินได้ง่ายและรุนแรง รองลงมาชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๒ ร้อยละ ๓๐.๖๙ ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๓ ร้อยละ ๒๕.๖๓ ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๔ ร้อยละ ๔.๘๒ และชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑B ร้อยละ ๐.๑๖

แหล่งน้ำไม่เพียงพอต่อการใช้เพื่ออุปโภคและบริโภค และน้ำเพื่อการเกษตร และระบบประปาภูเขายังไม่เพียงพอ **ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงผาผึ้ง-ศรีคีรีรักษ์**

ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ	พื้นที่		ร้อยละ
	ตารางกิโลเมตร	ไร่	
ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑A	๗๖.๓๒	๔๗,๗๐๑.๗๙	๓๘.๗๐
ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑B	๐.๓๑	๑๙๖.๒๒	๐.๑๖
ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๒	๖๐.๕๓	๓๗,๘๓๑.๙๐	๓๐.๖๙
ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๓	๕๐.๕๕	๓๑,๕๙๔.๑๐	๒๕.๖๓
ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๔	๙.๕๐	๕,๙๓๙.๕๒	๔.๘๒
รวม	๑๙๗.๒๒	๑๒๓,๒๖๓.๕๓	๑๐๐.๐๐

ประเภท	มี		ไม่มี
	พอ	ไม่พอ	
1. แหล่งน้ำบริโภค		✓	
2. แหล่งน้ำอุปโภค		✓	
3. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร		✓	
4. ประปาภูเขา		✓	

สภาพเศรษฐกิจ สังคมชุมชน สิ่งแวดล้อม และโครงสร้างพื้นฐาน

สภาพเศรษฐกิจ ด้านเศรษฐกิจของครัวเรือนจากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานบ้านผาผึ้ง หมู่ที่ ๖ และบ้านศรีคีรีรักษ์ หมู่ ๑๑ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีรายได้จากอาชีพภาคการเกษตร และนอกภาคเกษตร

๑. อาชีพภาคการเกษตร ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มากที่สุด ๓๗๕ ครัวเรือน ๑๒,๕๔๑ ไร่ รายได้ ๓,๕๙๒ บาทต่อไร่ ต้นทุนการผลิต ๒,๒๓๐ บาทต่อไร่ รองลงมาเกษตรกรปลูกพริกในแปลงปลูกข้าวโพดเพื่อการบริโภคในครัวเรือนและจำหน่ายให้พ่อค้าที่เข้ามาซื้อ ๙๘ ครัวเรือน ๖๙๗ ไร่ รายได้ ๓,๔๗๘ บาทต่อไร่ ต้นทุนการผลิต ๑,๓๓๗ บาทต่อไร่ ครัวเรือนที่ปลูกข้าวไร่เพื่อบริโภคร้อยละ ๗๐.๓๙ และมีการปลูกพืชชนิดอื่นๆ เพื่อสร้างรายได้ในชุมชน เช่น มันสำปะหลัง กัญชง กระชายดำ ถั่ว ชিং เป็นต้น และด้านปศุสัตว์มีการเลี้ยงวัวเพื่อจำหน่าย และเลี้ยงสุกร ไก่ เป็ด ไข่เพื่อบริโภค

๒. อาชีพนอกภาคการเกษตร ส่วนใหญ่รับจ้างทั่วไป ค้าขาย รับราชการ พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน เป็นต้น

๓. ด้านการตลาด แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ ดังนี้ (๑) ตลาดภายในชุมชน โดยพ่อค้ารับซื้อผลผลิตในพื้นที่ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยลงทุนให้ถึงร้อยละ ๗๐ พริก พริกขี้หนูแปรรูปส่งบริษัท กล้วยน้ำว่า (๒) ตลาดภายนอก ได้แก่ มันสำปะหลัง ส่งตำบลประดาง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก การขนส่งลำบากเนื่องจากห่างไกลจากแหล่งตลาด

๔. รายได้ ภาพรวมรายได้ของชุมชนจากการสำรวจข้อมูลรายครัวเรือน ปี พ.ศ.๒๕๕๘ ประมาณ ๖๑,๑๘๒,๘๐๐ บาท โดยครัวเรือนร้อยละ ๙๕.๕๘ มีรายได้มากกว่า ๒๓,๐๐๐ บาทต่อปี รายได้ภาคการเกษตร ครัวเรือนร้อยละ ๔๐.๒๘ มีรายได้มากกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี และรายได้นอกภาคการเกษตร ร้อยละ ๗๑.๔๓ มีรายได้ต่ำกว่า ๒๓,๐๐๐ บาทต่อปี โดยใช้เกณฑ์เส้นความยากจนของประเทศ ๒๓,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือนต่อปี เป็นเกณฑ์ในการแบ่งช่วงรายได้ ข้อมูลจากโครงการสำรวจและจัดทำระบบฐานข้อมูลชุมชนในการสนับสนุนการวางแผนการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ปี พ.ศ.๒๕๕๘ และจากการทบทวนข้อมูลเพิ่มเติมการแบ่งประเภทรายได้จากฐานข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) พ.ศ. ๒๕๕๘ ของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย พบว่าราษฎรในพื้นที่มีรายได้เฉลี่ยรายครัวเรือน ๒๓๘,๖๒๕ บาท/ครัวเรือน/ปี รายได้เฉลี่ยรายคน ๕๒,๙๙๖ บาท/คน/ปี โดยได้รายได้จากอาชีพภาคการเกษตร ร้อยละ ๖๗.๕๑ รองลงมาเป็นจากอาชีพนอกภาคการเกษตร ร้อยละ ๑๗.๓๕ และจากแหล่งอื่นๆ ร้อยละ ๑๕.๑๕

๔.๑.๕ รายจ่ายเฉลี่ยรายครัวเรือน ๑๓๔,๓๐๕ บาท/ครัวเรือน/ปี รายจ่ายเฉลี่ยรายคน ๒๒,๘๑๑.๕๐ บาท/คน/ปี โดยใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคสูงสุด ร้อยละ ๕๔.๕๕ รองลงมาใช้เพื่อการลงทุนด้านการเกษตร ร้อยละ ๔๑.๙๗ และใช้ชำระหนี้สิน ร้อยละ ๓.๔๘ ที่มาของข้อมูลจากฐานข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) พ.ศ.๒๕๕๘ ของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

๔.๑.๖ หนี้สิน ครัวเรือนมีหนี้สิน ร้อยละ ๗๗ เป็นหนี้กองทุนหมู่บ้านมากที่สุดร้อยละ ๔๖ รองลงมาเป็นหนี้ นายทุน/พ่อค้า ร้อยละ ๓๒ ญาติพี่น้อง ร้อยละ ๑๒ เงินกู้ธนาคาร ร้อยละ ๖ นอกจากนี้ยังเป็นหนี้ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตร (ธกส.) กลุ่มออมทรัพย์

สังคมชุมชน ในพื้นที่บ้านผาผึ้ง และบ้านศรีคีรีรักรักษ์มีสภาพเส้นทางเข้าหมู่บ้านจากที่ว่าการอำเภอวังเจ้า เป็นถนนลาดยางลาดตามไหล่เขา และปัจจุบันสภาพเส้นทางดังกล่าวชำรุดเสียหายเนื่องจากน้ำกัดเซาะ และเกิดดินสไลด์ แหล่งน้ำไม่เพียงพอต่อการใช้เพื่ออุปโภคและบริโภค และน้ำเพื่อการเกษตร และระบบประปาภูเขายังไม่เพียงพอ ชุมชนยังไม่มีไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยใช้ไฟฟ้าโซลาร์เซลล์ ไฟฟ้าพลังน้ำ ซึ่งยังไม่เพียงพอ ไม่มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ และโทรศัพท์สาธารณะ

โครงสร้างพื้นฐาน

เส้นทางคมนาคม ห่างจากจังหวัดตาก ประมาณ ๔๖ กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาเดินทาง ๕๖ นาที อยู่ใกล้เคียงกับพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงจำนวน ๒ แห่ง โดยอยู่ใกล้พื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงคลองลาน อ.คลองลาน จ.กำแพงเพชร ระยะทาง ๑๔๑ กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาเดินทาง ๒ ชั่วโมง ๓๐ นาที และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงพบพระ อ.พบพระ จ.ตาก ระยะทาง ๑๔๗ กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาเดินทาง ๒ ชั่วโมง ๔๕ นาที

ถนน ในพื้นที่บ้านผาผึ้ง และบ้านศรีคีรีรักษ์มีสภาพเส้นทางเข้าหมู่บ้านจากที่ว่าการอำเภอวังเจ้า เป็นถนนลาดยางลาดตามไหล่เขา และปัจจุบันสภาพเส้นทางดังกล่าวชำรุดเสียหายเนื่องจากน้ำกัดเซาะ และเกิดดินสไลด์

ไฟฟ้า ในพื้นที่บ้านผาผึ้ง และบ้านศรีคีรีรักษ์ชุมชนยังไม่มีไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยใช้ไฟฟ้าโซล่าเซลล์ ไฟฟ้าพลังน้ำ ซึ่งยังไม่เพียงพอ

โทรศัพท์ ในพื้นที่บ้านผาผึ้ง และบ้านศรีคีรีรักษ์ไม่มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ และโทรศัพท์สาธารณะ

ประชากร ในพื้นที่บ้านผาผึ้ง และบ้านศรีคีรีรักษ์

บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	ชนเผ่า	ครัวเรือน	ประชากร (คน)
ผาผึ้ง	๖	เชียงทอง	ม้ง	๔๘๑	๒,๖๐๙
ศรีคีรีรักษ์	๑๑	เชียงทอง	ม้ง	๑๘๙	๙๙๘
รวม		๑ ตำบล	ม้ง	๖๗๐	๓,๖๐๗

การศึกษา การศึกษา มีจำนวนผู้ได้รับการศึกษาร้อยละ ๖๘.๖๙ ประชากรส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษา ร้อยละ ๒๗.๑๒ ไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ ๓๑.๓๑ จบในระดับอนุบาล/ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ร้อยละ ๑๘.๒๘ มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ ๑๖.๒๑ ทำให้ผู้มีความรู้ในชุมชนยังมีน้อย รายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ ๒ จำนวนประชากรจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)		รวม	ร้อยละ
	บ้านผาผึ้ง	บ้านศรีคีรีรักษ์		
๑. อนุบาล/ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน	๒๗๔	๑๒๓	๓๙๗	๑๘.๒๘
๓. ประถมศึกษา	๓๗๐	๒๑๙	๕๘๙	๒๗.๑๒
๔. มัธยมศึกษาตอนต้น	๒๔๖	๑๐๖	๓๕๒	๑๖.๒๑
๕. มัธยมศึกษาตอนปลาย	๙๓	๒๐	๑๑๓	๕.๒๐
๖. อนุปริญญา	๑๒	๕	๑๗	๐.๗๘
๗. ปริญญาตรี	๑๖	๘	๒๔	๑.๑๐
๘. ไม่ได้รับการศึกษา	๔๓๒	๒๔๘	๖๘๐	๓๑.๓๑
รวม	๑,๔๔๓	๗๒๙	๒,๑๗๒	๑๐๐.๐๐

การสาธารณสุข ด้านสาธารณสุข มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล มีอสม.ประจำหมู่บ้าน

การใช้ประโยชน์ที่ดิน การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	พื้นที่		ร้อยละ
	ตารางกิโลเมตร	ไร่	
พื้นที่ป่าอนุรักษ์ (โซน C)	179.88	112,425.81	91.21
พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ (โซน E)	17.34	10,837.72	8.79
รวม	197.22	123,263.53	100.00

การถือครองที่ดิน การถือครองที่ดิน ครั้วเรือนร้อยละ ๒๘ มีการถือครองที่ดินมากกว่า ๑๐ ไร่ - ๒๐ ไร่ รองลงมาเป็นครั้วเรือนที่มีการถือครองที่ดินมากกว่า ๔ ไร่ - ๑๐ ไร่ ร้อยละ ๒๗ ครั้วเรือนร้อยละ ๒๐ มีการถือครองที่ดินมากกว่า ๓๐ ไร่ ขึ้นไป รายละเอียดดังตาราง

จำนวนครั้วเรือนจำแนกตามการถือครองที่ดิน

การถือครองที่ดิน	จำนวนครั้วเรือน	ร้อยละ
มากกว่า ๑ งาน - ๑ ไร่	๓	๐.๔๓
มากกว่า ๑ ไร่ - ๔ ไร่	๓๖	๕.๒๐
มากกว่า ๔ ไร่ - ๑๐ ไร่	๑๘๙	๒๗.๓๑
มากกว่า ๑๐ ไร่ - ๒๐ ไร่	๑๙๕	๒๘.๑๘
มากกว่า ๒๐ ไร่ - ๓๐ ไร่	๑๓๔	๑๙.๓๖
มากกว่า ๓๐ ไร่ ขึ้นไป	๑๓๕	๑๙.๕๑
รวม	๖๙๒	๑๐๐

แหล่งเงินทุน ส่วนมากจะเป็น กองทุนหมู่บ้าน, นายทุน/พ่อค้า, ญาติพี่น้อง, เงินกู้ธนาคาร, ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตร (ธกส.) กลุ่มออมทรัพย์

การรวมกลุ่มของเกษตรกร ในพื้นที่บ้านผาผึ้ง-ศรีคีรีรักษ์ จะเป็นการรวมกลุ่ม การรวมกลุ่มภายในชุมชนยังมีน้อย ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มอาสาสมัคร และกลุ่มสตรี กลุ่มปักผ้า กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและการรวมกลุ่ม

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)		รวม	ร้อยละ
	บ้านผาผึ้ง	บ้านศรีคีรีรักษ์		
๑. กลุ่มสตรี/แม่บ้าน	๖๐	๓	๖๓	๒๑.๘๘
๒. กลุ่มอาสาสมัคร อสม.	๒๗	๘	๕๓	๑๒.๑๕
๓. กลุ่มออมทรัพย์	๔๐	๑	๔๑	๑๔.๒๔
๔. กลุ่มผู้สูงอายุ	๔๕	๔	๔๙	๑๗.๐๑
๕. กลุ่มเยาวชน	๖๗	๖	๗๓	๒๕.๓๕
๖. กลุ่มด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	๒๗	-	๒๗	๙.๓๘
รวม	๒๖๖	๒๒	๒๘๘	๑๐๐.๐๐

ผลผลิตทางการเกษตร ของเกษตรกรในพื้นที่บ้านบ้านผาผึ้ง-ศรีคีรีรักษ์ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พริก มันสำปะหลัง ถั่วฝักยาว กล้วย กระชายดำ ถั่ว ชিং ด้านปศุสัตว์วัว

แหล่งท่องเที่ยว น้ำตกป่าหวาย ตั้งอยู่ที่หมู่บ้านป่าหวาย หมู่ที่ ๓ ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

ผู้ปฏิบัติงาน

นายเดชพล กล่อมจ่อ

นายสุรเชษฐ์ เลาว้าง

นางสาวอัญชลิตา วอพะพอ

ผู้จัดการโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงกลุ่มน้ำสาละวิน

หัวหน้าโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงผาผึ้ง-ศรีคีรีรักษ์

เจ้าหน้าที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงผาผึ้ง-ศรีคีรีรักษ์